TOEKOMSTVISIE CUYPERSHUIS: VOORUIT MET CUYPERS

CUYPERSHUIS

Toekomstvisie Cuypershuis: Vooruit met Cuypers
Het Cuypershuis ontstond in 2011 naar aanleiding van het raadsbesluit 'Naar een ander museum in Roermond'. Met dit besluit werd ook de collectie van het Stedelijk Museum Roermond (1932-2009) opgedeeld in drie delen: het Cuypershuis (collectie Cuypers), het Historiehuis (collectie erfgoed) en de collectie beeldende kunst van de gemeente Roermond. Cuypers staat vanaf 2011 centraal in het museum. Dat kom¬t tot uiting in de handtekening van Cuypers in tal van objecten, tekeningen, gebouwen, zijn cultureel ondernemerschap. Het topstuk van de collectie Cuypers vormt het museum het woonhuis, een rijksmonument van formaat.

Het Cuypershuis is hét museum van Roermond en vormt een belangrijke schakel in de culturele infrastructuur.[1] Gevestigd in het voormalige woonhuis en de werkplaatsen van Cuypers is dit museum een icoon van de stad Roermond. Met de vernieuwing van de vaste collectiepresentatie in 2020 is deze invalshoek nogmaals versterkt. Bezoekers stappen 'in het leven' van Pierre Cuypers. De panden waar Cuypers heeft gewoond en gewerkt vormen vandaag de dag een interessante collage van gebouwen en het ensemble is sinds 2021 opgenomen in het prestigieuze *Iconic Houses Network* van museumwoningen.

In de Cultuurvisie 'Cultuur Werkplaats Roermond 2023-2026' (vastgesteld in oktober 2022) is opgenomen:

"Ondanks vele inspanningen haalt het Cuypershuis op dit moment niet de gewenste bezoekersaantallen en kan vanwege financiële- en personele belemmeringen onvoldoende kansen benutten om de impact of de waarde van het museum in de samenleving te vergroten. De begroting van het museum is niet toereikend en geeft geen ruimte voor het doorpakken op thema's als diversiteit van publiek of de samenwerking met het onderwijs. [...] Daarom is het belangrijk om een duidelijke toekomstvisie te ontwikkelen."

In 2023 heeft het College het Cuypershuis al eenmalig omarmd met het vaststellen van het Plan van Aanpak Toekomstvisie Cuypershuis. Hierdoor kon door incidentele middelen gestart worden met het op orde brengen van de museumorganisatie, 'de basis op orde', en de impact voor stad, regio en Nederland verder worden versterkt. Hierover is de gemeenteraad geïnformeerd door middel van een RIB (89955-2023).

Goud in handen, keuzes maken
Pierre Cuypers is een van de grootste architecten van Nederland met wereldwijde reputatie, een uitmuntend ambachtelijk kunstenaar en cultureel ondernemer. Zijn gebouwen en objecten zijn bekend in Nederland, maar ook bij een groot publiek in de hele wereld. Het Cuypershuis is een uniek museum voor Nederland dat de nalatenschap van Pierre Cuypers presenteert. Daar zijn we trots op! Roermond is een stad in de groei waar het aan ondernemerschap niet ontbreekt. Ook is Roermond de meest diverse stad van Limburg, een stad waar we nog omkijken naar elkaar, maar waar we ook jaarlijks meer dan 8 miljoen bezoekers ontvangen voor het Outlet en de bijzondere historische binnenstad. Voor een aantrekkelijk woon- en verblijfklimaat is een museum belangrijk, net als een goed geoutilleerd theater, een bruisende binnenstad, internationaal dagtoerisme via het Outlet en recreatie aan de Maasplassen.

[1] De gemeentelijke museumnota *'Naar een ander museum in Roermond'* (2009) heeft in 2011 een museale transitie in gang gezet, waarbij het voormalige Stedelijk Museum Roermond werd omgevormd tot het huidige Cuypershuis.

Het moment is nu om te kiezen voor een museum dat verbinding, daadkracht en ambitie samenbrengt voor een groter wordend (internationaal) publiek en een museum dat de nalatenschap van Cuypers ook in de toekomst laat stralen. Voor u ligt nu de *Toekomstvisie Cuypershuis: Vooruit met Cuypers*. Een lijvig document dat inzicht geeft in de inhoudelijke en bedrijfsmatige koers van het museum. Met het Cuypershuis willen we de toekomst in, dat staat unaniem vast.

Waar zijn we trots op? Hoe willen we vooruit met Cuypers?
De toekomst van het Cuypershuis is de afgelopen jaren, sinds eind 2021, zorgvuldig onderzocht, met als belangrijke mijlpaal het *Plan van Aanpak Toekomstvisie Cuypershuis* dat het College in 2023 vaststelde en dat de opmaat vormde voor de voorliggende Toekomstvisie Cuypershuis: Vooruit met Cuypers.

De Toekomstvisie Cuypershuis: Vooruit met Cuypers behelst twee delen die innig met elkaar verbonden zijn.

Deel 1, de *Museumvisie Cuypers 'in huis'*. Deze visie, ontwikkeld met tal van stakeholders, zowel intern als extern, beschrijft hoe het museum de komende jaren Cuypers dichter bij de inwoners gaat brengen en een museum van nationale betekenis wil zijn met (grote) beeldbepalende tentoonstellingen voor een divers, lokaal en internationaal publiek. De Museumvisie vormt het 'huis', het geraamte waar we de komende tien jaar mee vooruit willen.

Het tweede deel gaat over de bedrijfsvoering, waarin het in bijlage 2 uitgewerkte scenario 2: *Interne verzelfstandiging: Cuypershuis als Cultureel Ondernemer* de basis vormt voor de bedrijfsvoering en ook het enige scenario is waarbij de Toekomstvisie in zijn geheel binnen het aangegeven tijdspad uitgevoerd kan worden.

Vincent Zwijnenberg,
Wethouder voor culturele infrastructuur, stedelijk beheer, bereikbaarheid & dienstverlening.

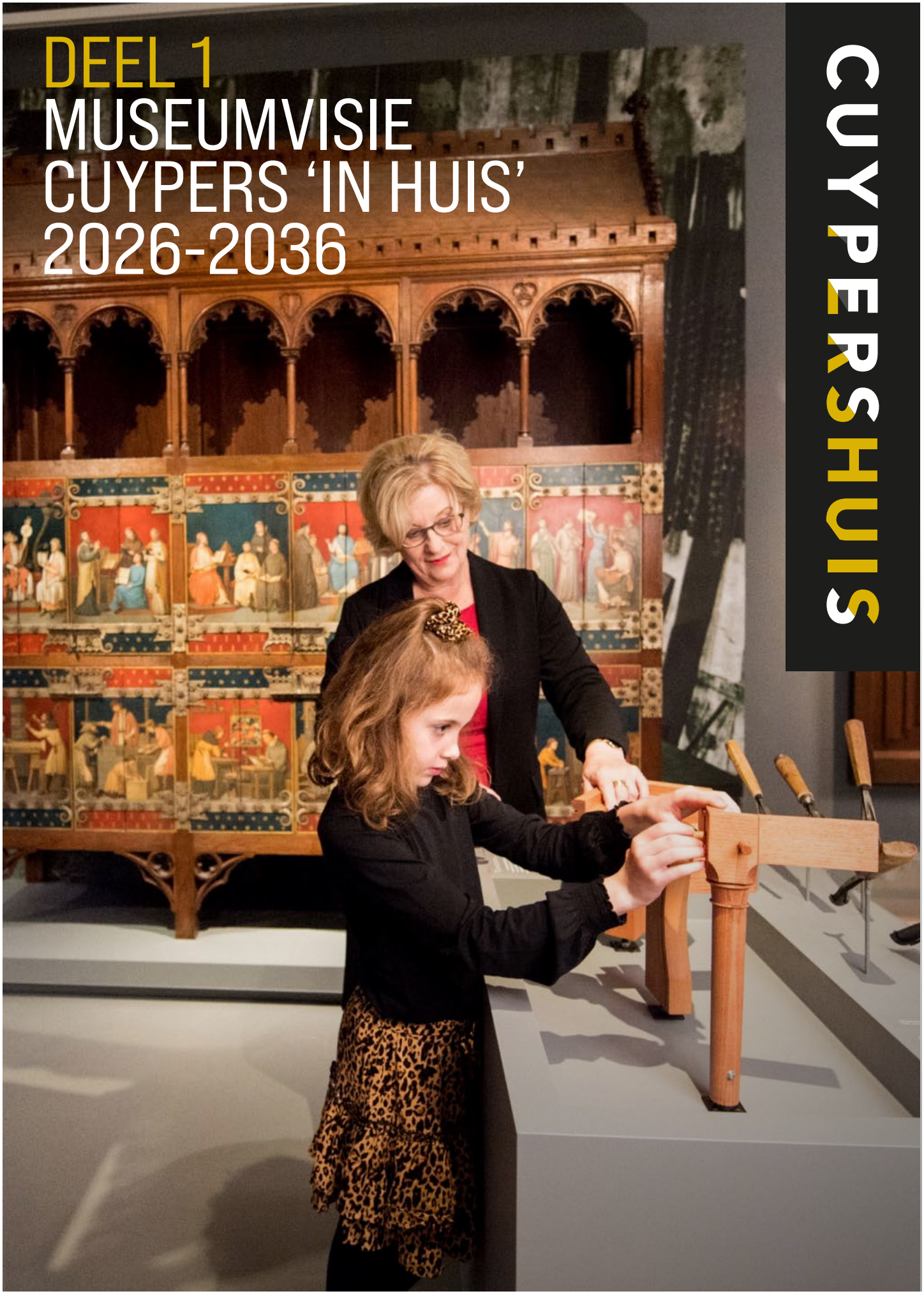

INHOUDSOPGAVE

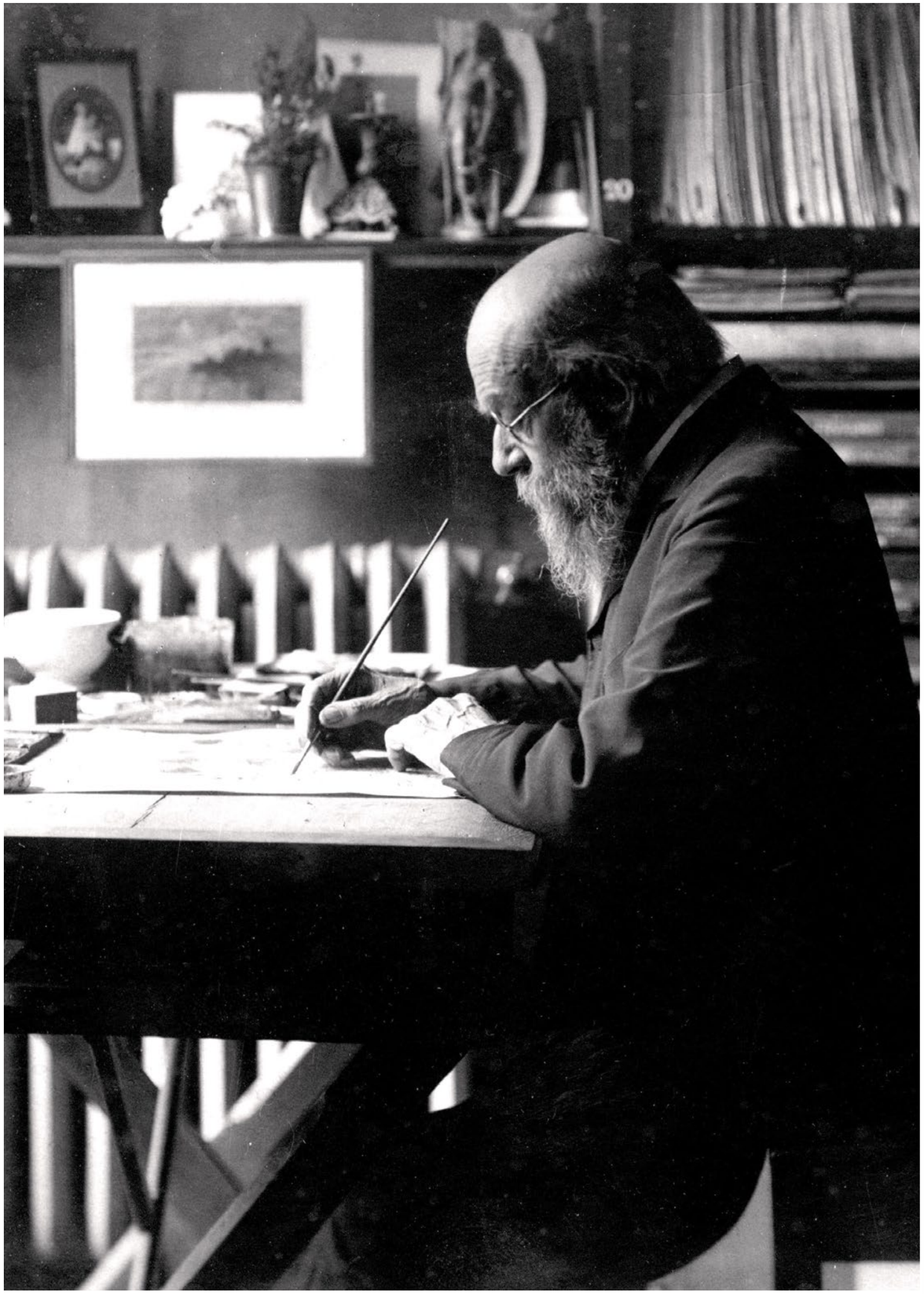
Deel 1 Museumvisie Cuypers ‘in huis’ 2026-2036 6
Artistieke handtekening: museum en collectie van nationale betekenis 11
Lokaal geworteld, van nationale betekenis 12
Een collectie om trots op te zijn 13
Depot situatie 13
Impact creëren 15
Wisseltentoonstellingen 18
Kenniscentrum 20
Educatiebeleid 23
Basisprincipes 23
Partners 25
Landelijke partnermusea 26
Publiekswerking 29
Doelgroepen en communicatieplan 29
Ambities bezoekerscijfers 2026-2030 30
Waarde voor de stad, regio en landelijk 31
Eigenwaarde 32

Deel 2 Bedrijfsvoering 34
Organisatie 36
Personeel 37
Culturele codes 39
Huisvesting 40
Meerjarenbegroting en toelichting 41
Toelichting meerjarenbegroting 43

DEEL 1
MUSEUMVISIE CUYPERS 'IN HUIS' 2026-2036

CUYPERSHUIS

Voor u ligt de *Museumvisie Cuypers 'in huis' 2026-203*6. De laatste Museumvisie dateert van 2011, toen Stedelijk Museum Roermond overging in het Cuypershuis Roermond. Na meer dan 15 jaar is het tijd om een nieuwe visie te formuleren,

In deze museumvisie wordt een onderscheid gemaakt voor wat betreft het beleid voor de jaren 2026-2030 en de jaren 2030-2036.

In 2026-2030 speelt het museum een belangrijke rol als verbindend icoon waar inwoners uit Roermond zich kunnen verwonderen en ook zelf aan de slag kunnen met hun eigen talenten. Zo kunnen de allerkleinsten met LEGO hun eigen 'Rijksmuseum', Munsterkerk en natuurlijk het Cuypershuis bouwen en leren middelbare scholieren over design en duurzaam ontwerpen. Museumkaarthouders verwonderen zich in de vroegere woonvertrekken van Cuypers en studenten doen onderzoek in de museumbibliotheek en ontplooien hun talenten in het Cuyperslab. Het Cuypershuis behoort in Limburg tot de middelgrote musea en is in het Limburgse museumlandschap uniek door de directe inhoudelijke verbondenheid tussen de locatie en het thema. De combinatie van architectuur en (interieur)vormgeving en aansprekende tentoonstellingen gebaseerd op het gedachtegoed van Cuypers zorgt ook voor een uniek profiel van het Cuypershuis in de provincie. In de rest van Nederland staat het Cuypershuis bekend als een toeristische attractie van culturele en historische waarde. Zo wordt het Cuypershuis dan ook volop in VVV-gidsen, op websites en op social media aangeprezen voor mensen die een bezoek brengen aan Roermond.

De programmering vanaf 2030 laat nog even op zich wachten; vanuit de voorliggende visie zal eenzelfde kwaliteit van programmering worden voortgezet.

Cuypers centraal!
In het Cuypershuis staat het persoonlijke en werkzame leven van architect Pierre Cuypers centraal. Pierre Cuypers (1827 – 1921) was een Roermondse architect, ondernemer, ontwerper en kunstenaar die wereldwijd bekend is. Unieke iconen zoals het Rijksmuseum, het Centraal Station in Amsterdam en de koninklijke troon in de Ridderzaal in Den Haag zijn van zijn hand. Hij ontwierp vele kerken, kastelen en andere gebouwen in binnen- en buitenland. In de werkplaatsen bij zijn woonhuis in Roermond (nu: het Cuypershuis) werden beelden, altaren, decoraties en meubels gemaakt, zodat zijn gebouwen als het ware een totaal kunstwerk vormen. Met bijzondere wisseltentoonstellingen presenteert het Cuypershuis bovendien perspectieven van hedendaagse ontwerpers, designers en kunstenaars die net als Cuypers werken met de vormgegeven omgeving. Voorafgaand aan of na hun bezoek worden bezoekers verwelkomd in de museumwinkel en het museumcafé.

Het Cuypershuis is hét museum van Roermond en vormt een belangrijke schakel in de culturele infrastructuur. Gevestigd in het voormalige woonhuis en de werkplaatsen van Cuypers is dit museum een icoon van de stad Roermond. Vanuit deze unieke locatie belichaamt en vertelt het museum de historie rondom Cuypers aan de hand van verschillende thema's. Met de vernieuwing van de vaste collectiepresentatie in 2020 is deze invalshoek nogmaals versterkt. Bezoekers stappen 'in het leven' van Pierre Cuypers. De panden waar Cuypers heeft gewoond en gewerkt vormen vandaag de dag een interessante collage van gebouwen en het ensemble is sinds 2021 opgenomen in het prestigieuze *Iconic Houses Network* van museumwoningen[2].

[2] www.iconichouses.org

Beleid voor cultuur en erfgoed: Roermond werkt aan cultuur!
De Cultuurvisie ‘Cultuur Werkplaats Roermond, Roermond werkt aan cultuur’ 2023-2026 vormt een belangrijke onderlegger voor deze Museumvisie in de jaren 2026-2030 en het Coalitieakkoord gemeente Roermond 2022-2026 “De stad van ambitie, daadkracht en verbinding”. In het coalitieakkoord ‘De stad van ambitie, daadkracht en verbinding’ is door het college van burgemeester en wethouders het belang van cultuur en de verscheidenheid aan culturele uitingen in onze samenleving erkend: “We beschouwen cultuur als doel én als middel om te verbinden.” Ook het Beleidskader 2024-2027 “Cultuur en erfgoed voor iedereen” van de provincie Limburg bracht inspiratie. Op grond van de Erfgoedvisie Roermond, ‘Ambitieus aan de slag met het verleden 2024-2030’, werken we via de volgende 3 rode draden. 1. Behoud en versterken van erfgoed, 2. Zichtbaarheid, toegankelijkheid, beleefbaarheid van erfgoed en erfgoededucatie en 3. Erfgoed is van ons allemaal. In de Cultuurvisie ‘Cultuur Werkplaats Roermond, Roermond werkt aan cultuur’ is aangegeven dat de inhoudelijke koersbepaling van het Cuypershuis een update nodig heeft. Het Cuypershuis heeft inzake publieksbereik en maatschappelijke waarde (bijvoorbeeld samenwerking met het onderwijs, andere cultuurmakers, ontmoetingsplek) een grotere potentie dan nu wordt benut. Daarom is het belangrijk om een duidelijke toekomstvisie te ontwikkelen. De Toekomstvisie Cuypershuis: Vooruit Met Cuypers kent twee delen: de Museumvisie ‘Cuypers in huis’ en een passende bedrijfsvoering. De museumvisie is parallel ontwikkeld bij het uitwerken van de scenario’s, voortbouwend op het Plan van Aanpak (2023). Daarbij is in deze visie uitgegaan van de kaders zoals deze beschreven staan in het scenario ‘interne verzelfstandiging’.

ARTISTIEKE HANDTEKENING: MUSEUM EN COLLECTIE VAN NATIONALE BETEKENIS

De Museumvisie voor de jaren 2026-2036 heeft een duidelijke artistieke route en ambities op het verstevigen en verduurzamen van de organisatie. Maar dit alles start vanzelfsprekend vanuit de intrinsieke waarde en vanuit dat wat we onze bezoekers te bieden hebben, namelijk een unieke ontmoeting en interactie met het werk van Cuypers, alsook hedendaagse kunstenaars en ontwerpers die op zijn oeuvre reageren. Vanuit deze waarde dragen we de komende jaren onderstaande missie en visie uit.

Het Cuypershuis heeft als missie om bezoekers met het werk en leven van Pierre Cuypers te inspireren, te verbinden en uit te nodigen tot 'mee-maken' en 'mee-doen'. Vertrekpunt daarbij vormt de materiële en immateriële nalatenschap van Cuypers, waarbij de waarde ervan zowel in een historische als een hedendaagse context wordt geplaatst.

We werken daarbij vanuit de volgende visie: Het Cuypershuis is lokaal geworteld en van nationale betekenis. Hiervoor vormt de werkwijze van Cuypers de basis. Het materiële erfgoed wordt binnen de muren van zijn rijksmonumentale thuishaven getoond, waar zijn werkwijze, de werkplaats en de ontwerpen voor een breed publiek tot leven komen. De betekenis van Cuypers' erfgoed komt, behalve in de vaste presentatie, tot uiting in de wisseltentoonstellingen en activiteiten die het museumteam samen met partners in de gemeente Roermond en (Eu)regio organiseert.

Gemeentelijk cultuurbeleid

Het Cuypershuis is een belangrijke schakel in de culturele infrastructuur van Roermond en Midden-Limburg. De culturele basisinfrastructuur van Roermond bestaat uit de instellingen die samen zorgen voor een divers en professioneel cultureel aanbod. Deze culturele basisinfrastructuur omvat instellingen die jaarlijks een budgetsubsidie van de gemeente ontvangen of onderdeel van de gemeente zijn. Ook zijn deze instellingen vertegenwoordigd in het zogenoemde Platform Cultuur Roermond (PCR) om cultuur in Roermond te versterken.

Het Cuypershuis draagt bij aan het realiseren van een aantal van de doelen die genoemd worden in het gemeentelijk cultuurbeleid[3];

- Verrijken en verbreden van de Culturele Basisinfrastructuur van Roermond, met als een van de belangrijkste doelen een meer divers publiek aan te spreken en eigen ondernemerschap van de instellingen te stimuleren.
- Stimuleren van de instellingen binnen de Basisinfrastructuur om andere subsidies aan te vragen bij onder andere Rijkscultuurfondsen en regionale fondsen.
- Ontwikkelen van een toekomstvisie voor het Cuypershuis.
- We werken binnen de verschillende portefeuilles intensief samen om bijzondere evenementen te linken aan de culturele initiatieven en instellingen in Roermond.
- We zetten, samen met de instellingen uit de Basisinfrastructuur, de samenwerking met de Cultuurregio Noord- en Midden-Limburg voort.

[3] Meerjarencultuurvisie 'Cultuur Werkplaats Roermond' 2023-2026

Lokaal geworteld, van nationale betekenis

Cuypers is weliswaar 'van Roermondse bodem', maar zijn werk is bekend in de hele wereld. Cuypers creëerde kunstwerken van gebouwen die, destijds al en nog steeds, van nationale betekenis zijn en een internationaal publiek trekken. Het Rijksmuseum, misschien wel het bekendste gebouw van Nederland, het station Amsterdam Centraal, Kasteel de Haar, de Basiliek van de Heiligen Agatha en Barbara, talloze kerken en van Haarlem tot Zuid-Limburg. Ook ons eigen stadhuis werd in 1852 gerestaureerd en voorzien van interieurdecoratie door Cuypers. Op Prinsjesdag spreekt de koning op de troon naar ontwerp en vervaardigd door Cuypers de troonrede, uit. Deze troon is binnenkort te zien in het Cuypershuis. Bij de verbouwing van het Rijksmuseum zijn toprestaurateurs uit de hele wereld actief geweest om het erfgoed van Cuypers te restaureren. De band met het Rijksmuseum is uniek; het is dan ook het enige museum dat Cuypers ontwierp op verzoek van koning Willem III. De samenwerking met het Rijksmuseum is al jaren geleden opgezet en komt tot uiting in een bruikleenovereenkomst. Om het gedachtengoed van de Roermondse architect, onder de aandacht te blijven brengen en actief het Cuypershuis als unieke plek hierin te benoemen, is recent afgesproken dat de gemeente Roermond, Het Cuypershuis en het Rijksmuseum nieuwe vormen van samenwerking onderzoeken om de langjarige bijzondere band verder te versterken.

EEN COLLECTIE OM TROTS OP TE ZIJN

Het Cuypershuis heeft een collectie om trots op te zijn en die van nationaal belang is. De gemeentelijke collectie ‘Cuypers’ bestaat uit objecten die afkomstig zijn van Pierre Cuypers en zijn familie én objecten die gemaakt of gebruikt werden in zijn atelier, zoals sjablonen, gipsafgietsels en glasnegatieven. Ook meubels en producten van moderne interieurontwerpers zijn in de collectie vertegenwoordigd. De vaste presentatie beslaat 500 m2 over twee verdiepingen (25% van het monumentale gebouw). We presenteren de collectie in een eigentijds perspectief: vormgeving, innovatie, maatschappelijke betekenis en aandacht voor de omgeving krijgen, naast de historische feiten, ook een plek in onze tentoonstellingen. Naast de collectie Cuypers is gemeente Roermond eigenaar van een omvangrijke collectie kunst en erfgoed. Deze collectie is sinds 1932 verzameld. De collectie Cuypers is voor een deel te zien in het Cuypershuis; het Historiehuis toont highlights uit de historische collectie. De collectie Beeldende Kunst was in het verleden een belangrijk onderdeel van de presentatie in het Stedelijk Museum Roermond. Echter, door het opsplitsen van het Stedelijk Museum in het Cuypershuis en het Historiehuis en het voeren van een andere artistiek-inhoudelijke koers voor het Cuypershuis is de collectie niet meer passend bij of relevant voor de huidige instellingen. De collectie Beeldende Kunst wordt niet meer actief gebruikt of getoond. Mede doordat er geen aankoopbeleid meer wordt gevoerd, is de collectie Beeldende Kunst gedateerd en is de relevantie verminderd.

De gemeentelijke collectie omvat in totaal 10.565 objecten. De omvang van de deelcollectie is:

- Deelcollectie 1. Cuypershuis / 3.356 objecten
- Deelcollectie 2. Historiehuis / 5.338 objecten
  (Stadsgeschiedenis Roermond, Historische schilderijen, Historische tekeningen en prenten, Archeologie, Historische leefomgeving)
- Deelcollectie 3. Beeldende kunst / 1.871 objecten
  (Luyten, Nicolas, Beeldende kunst 1985-2000, Regionale Beeldende kunst, Affiches)

In 2025 wordt een update gegeven over het Collectievisietraject inclusief de uitdagingen en taken ten aanzien van het depot en de drie collecties, middels een Raadsinformatiebrief.

Depotsituatie
De objecten die horen tot de deelcollectie Beeldende kunst zijn zelden te zien en worden sporadisch aan andere partijen uitgeleend. De gemeentelijke collectie staat nu in het Cuypershuis opgeslagen in diverse ruimtes die in meerdere opzichten niet voldoen aan de criteria die het Museumregister stelt.

De bewaaromstandigheden in de huidige depots voldoen niet aan de norm van het museumregister en de depots zijn overvol. Hierdoor is de veiligheid van de objecten in het geding. Daarom is een deel van de collectie Beeldende kunst tot eind 2025 opgeslagen in een extern depot, als onderdeel van het Plan van Aanpak Toekomstvisie Cuypershuis (2023). Een andere reden om de collectie elders op te slaan, is dat de collectie veel oppervlakte inneemt die de museumorganisatie graag voor andere doeleinden in wil zetten. Zo is er de wens om werkruimtes te creëren voor de medewerkers, zoals een schone werkplaats, een educatieve ruimte, een depot om expositiematerialen op te slaan, een wisseldepot voor tijdelijke opslag tijdens een ombouw en afzetruimte voor het Cuyperscafé.

Onderhoud vaste collectie
Daarnaast is er ook werk inzake onderhoud en actualisatie van de vaste collectie nodig. Het onderhoud betreft het op peil houden van de kwaliteit van de huidige presentatie. Actualisatie betreft het toevoegen of aanpassen van elementen teneinde aan de presentatie nieuwe kennis en inzichten toe te voegen. Ook wordt er nagedacht over de mogelijkheid de presentatiewijze te vernieuwen en te verrijken, zodat een bredere doelgroep wordt aangesproken. Bijvoorbeeld met de toevoeging en ontwikkeling van doelgroepgerichte audiotours voor kinderen, jongeren en anderstaligen.

Aankoopbudget
Er is geen aankoopbudget geoormerkt. Incidenteel worden er objecten aangeboden aan het Cuypershuis of staan ze te koop op (online) veilingen. Om aankopen te kunnen doen, wordt vanaf 2026 een structurele post opgenomen op de begroting met daarbij de wens om niet-aangewend aankoopbudget aan te mogen houden als reservering.

IMPACT CREËREN

Het Cuypershuis is een uniek museum dat gevestigd is in een voormalig woonhuis van een architect, waarin aandacht wordt geschonken aan diens leven en werk en vanuit dat gedachtegoed tijdelijke tentoonstellingen worden presenteert en activiteiten organiseerd. Bezoekers bevinden zich op de locatie waar ooit met veel creativiteit, nieuwsgierigheid, vakkennis en ondernemerslust gebouwen en objecten zijn gecreëerd die bepalend zijn geworden voor hoe Nederland er anno nu uitziet. In het tekenlokaal ervaar je, net zoals de tekenaars ruim anderhalve eeuw geleden, hoe het licht zacht naar binnenvalt. De houtloods overtuigt al snel als de perfecte opslagplaats. Het prachtig gedecoreerde plafond van de woonkamer geeft een indruk van de huiselijke gezelligheid van een 19e-eeuwse familie, waar gelachen en gemusiceerd werd en nieuwe ideeën ontstonden. Het gebouwenensemble vormt het belangrijkste onderdeel van de collectie van het Cuypershuis.

Architectuur is overal om ons heen; bouwkunde en bouwkunst kunnen op veel interesse bij jong en oud rekenen. Het Cuypershuis neemt bezoekers mee in een opmerkelijk hoofdstuk van de Nederlandse (en eigenlijk Europese) architectuurgeschiedenis.

Programmering
De vaste presentatie neemt de bezoeker mee in de verhalen over Pierre Cuypers, zijn inspiratiebronnen, zijn weergaloze netwerk, zijn reizen, de manier waarop hij belangrijke opdrachten binnenhaalde. De oorspronkelijke woon- en werkvertrekken van Cuypers zijn getransformeerd tot een plek waar zijn leven en werk worden gepresenteerd, toegelicht en in een context gezet. Een fascinerend figuur in een fascinerende tijd, waarin de Nederlandse steden enorm groeiden. Hoe lukte het deze Roermondse jongen van eenvoudige komaf het te schoppen tot Rijksbouwmeester? In de komende jaren wordt de vaste presentatie verrijkt, verdiept en verlevendigd. Er komt meer aandacht voor de architect in zijn tijd, de idealen die door Europa waaiden en zijn relatie met Roermond. Nieuwe verhalen over de betekenis van zijn nalatenschap voor mensen van nu verlevendigen de presentatie.

Naast de vaste presentatie werpen de tijdelijke exposities een nieuw (fris!) licht op Cuypers' gedachtegoed, zijn werkwijze en erfenis. Dit kan door een bijzonder object, zoals de Koninklijke Troon, en het hele maakproces centraal te stellen en te koppelen aan de rol van ambacht vandaag de dag. Of door een specifieke innovatieve techniek die Cuypers gebruikte uit te lichten en te verbinden aan een hedendaagse toepassing. Of door Cuypers te spiegelen aan een hedendaagse ontwerper die zich evenzeer dient te verhouden tot maatschappelijke ontwikkelingen die om een 'antwoord' vragen. De thematiek van tijdelijke tentoonstellingen verrijkt het perspectief van de bezoekers en draagt bij aan nieuwe inzichten, sluit aan bij actuele vraagstukken en is relevant. Tijdelijke tentoonstellingen zijn bovendien een reden voor herhaalbezoek, zeker voor bezoekers uit de regio.

Alle tentoonstellingen worden getoetst op duurzaamheid (materialen, vervoer, implementatie van nieuwe kennis in bestaande structuur) en meerstemmigheid. In de afgelopen jaren hebben tal van vrouwelijke ontwerpsters een podium gevonden in het atelier van vader en zoon Cuypers. Ook in de programmering van de komende jaren wordt deze lijn doorgezet.

De programmering komt tot stand op basis van de intrinsieke waarde van de collectie en de visie van de conservator. De conservator werkt verder nauw samen met de projectcoördinator, medewerker educatie, collectie en marketing. Vanuit gebundelde kracht krijgt het aanbod op inhoudelijk en communicatief vlak de juiste diepgang.

Het Cuypershuis hanteert de volgende doelen ten aanzien van de programmering:

- Het Cuypershuis ontwikkelt naast de vaste presentatie volop activiteiten en wisseltentoonstellingen met een veelheid aan doelgroepen.
- Het Cuypershuis biedt een leerplek aan zowel gevestigde namen als jonge makers om zich verder te professionaliseren en hun werk te presenteren. Dat doen we middels de meester-leerlingaanpak, waarmee we een brug slaan tussen de vakmensen van toen en nu.
- Het Cuypershuis is als innovator en onderzoeker actief om de nalatenschap van Pierre Cuypers niet alleen in stand te houden, maar ook actueel te houden. Kennis wordt in huis geborgd en gedocumenteerd. De bezoekers weten na een bezoek aan het Cuypershuis wat de architect heeft betekend in zijn tijd en hoe zijn invloed nog altijd terug te vinden is in onze hedendaagse samenleving.
- Het Cuypershuis zal de kennisfunctie verder ontwikkelen, zodat het museum een plek wordt waar studenten, professionals en geïnteresseerden elkaar kunnen ontmoeten en hun kennis kunnen uitbreiden.

In het ontwikkelen van een activiteitenprogramma bij de vaste en tijdelijke tentoonstelling worden eveneens lokale partijen uit Roermond betrokken, zoals De Groene Transformator, IVN, lokale onderwijspartijen, jongerenwerk wel.kom, het community-initiatief Nieuwe Helden Next Level en zorginstellingen. Hiertoe wordt tevens een **projectcoördinator** aangesteld die, vanuit de missie en visie van het Cuypershuis, onder aansturing van de conservator programma ontwikkelt samen met stedelijke partners zoals welzijnsorganisaties en de verschillende onderwijsinstellingen. Denk aan projecten in de verschillende wijken, samenwerking met Nieuwe Helden, op locatie met bijzondere collectiestukken in onderwijsinstellingen; onontgonnen gebied voor het Cuypershuis, maar cruciaal om een nieuw en meer divers publiek te bereiken.

Ook de klankbordgroep educatie (primair onderwijs) die vanaf 2027 wordt ingericht, nemen we hierin mee (zie hoofdstuk Educatiebeleid). Het Cuyperslab, dat in 2024 zeer succesvol bleek, wordt gecontinueerd.

Verbindende werking door inzet programmering
In de Cultuurvisie 'Cultuur Werkplaats Roermond' (2023-2026) wordt uitgegaan van Roermond als maakplaats, voortbouwend op de vroegere ambachten die de stad en gemeente rijk was. Onder andere Cuypers, maar ook Joep Nicolas en diverse gilden, waren er actief in vroegere tijden. Tegenwoordig wordt er nog volop 'gemaakt' door hedendaagse kunstenaars zoals Daniël Heynen, Kristine Tumanyan, Tim Smit en Quensley Coster. En niet te vergeten door de vele kinderen en jongeren die in Roermond bezig zijn met cultuur, in hun vrije tijd of op school via verschillende programma's en initiatieven.

Het Cuypershuis ziet volop mogelijkheden om hedendaagse thema's en verhalen van alle inwoners uit de gemeente in interactie te brengen met de collectie. Ook andere speerpunten uit de Cultuurvisie, waaronder het vergroten van de toegang tot cultuur zodat zoveel mogelijk mensen kunnen meedoen, meepraten en meemaken, vormen een grote stimulans voor de programmering. In de wisseltentoonstellingen vindt er daarom een vertaling plaats

van het oeuvre van Cuypers naar de tegenwoordige tijd. Dit lieten we bijvoorbeeld zien in recente exposities, zoals *WaterSpiegelingen* van het ontwerpbureau Makkink en Bey (2024-2025) en *Onder de wol* van Christien Meindertsma (2023-2024). Deze haakten aan op zeer actuele maatschappelijke thema's zoals gebruik van lokale materialen, klimaatverandering en duurzaamheid. Ook Roermondse kunstenaars geven we een podium, waaronder in het verleden Daniël Heynen met de expositie *NIEUWE JAS* (september 2022 – april 2023).

Bij de totstandkoming van tentoonstellingen zetten we in op een verbinding met inwoners en diverse partijen uit de samenleving. We spelen hiermee in op actuele behoeftes, thema's en culturele vormen die we een plek geven in het Cuypershuis. Daardoor kan het Cuypershuis zich ontwikkelen tot een participatieve ontmoetingsplaats van Roermond waar mensen uit de stad, de regio en het land met elkaar in gesprek kunnen via kunst, cultuur, design en erfgoed.

Dit vraagt om een andere inzet van onze museumorganisatie en werknemers: ons team is veel meer in het veld te vinden dan voorheen om relaties aan te gaan en dient zich sterker in te zetten om deze contacten op de langere termijn te onderhouden.

Cuyperslab

In 2023-2024 is een geslaagde eerste editie van het Cuyperslab georganiseerd. Deze bestond uit een restauratie van twee maquettes 'op zaal', verzorgd door restaurator Tim Schoenmakers. Bezoekers waren getuige van werkzaamheden die normaal gesproken buiten het zicht plaatsvinden. Tim Schoenmakers verzorgde een toelichting voor geïnteresseerde bezoekers en groepen. In de Brabantse media leverde dit veel aandacht op. Eén van de maquettes is tijdens een open dag gepresenteerd in de Lambertuskerk in Veghel, die door 600 bezoekers werd bezocht. Het Cuyperslab heeft zijn inhoudelijke en publicitaire waarde bewezen, en krijgt een vaste plek vanaf 2026 om bezoekers inzicht te geven in de 'museale praktijk'. In het Cuyperslab kunnen onderzoeksresultaten, educatieve projecten en 'kleine' tentoonstellingen worden gepresenteerd.

Limburg Design Award en Harrie Tillieprijs

Cuypershuis coördineert de uitreiking van de Limburg Design Award. Deze prijs wordt uitgereikt aan een gearriveerde vormgever die (inter)nationaal werkzaam is en zich richt op hedendaags interieurontwerp, met een duidelijke link met de ontwerpen van Pierre Cuypers. De prijs heeft als uitgangspunt 'Vormgeving in de voetsporen van Pierre Cuypers'. Werken van de genomineerden komen terug in de bijbehorende wisseltentoonstelling.

Samen met de Limburg Design Award wordt ook de Harrie Tillieprijs uitgereikt.
De Harrie Tillieprijs heeft als doel het stimuleren van de artistieke ontwikkeling van talentvolle ontwerpers. De prijs sluit aan bij zijn naamgever Harrie Tillie, tussen 1988 en 2001 de conservator van het Roermonds Museum. Hij zette zich in om jonge, talentvolle kunstenaars een podium te bieden. Tot op heden is de Limburg Design Award en Harrie Tillieprijs georganiseerd met een frequentie van eens in de twee jaar. Tijdens de organisatie van de editie 2025 merkten we dat een tweejaarlijkse periode vrij kort is en dat een vierjaarlijkse frequentie de voorkeur verdient. Een langere periode geeft de selectiecommissie de kans om uit een grotere groep talentvolle kunstenaars een keuze te maken en ook kan de marketing dan breder worden ingezet, waardoor het verhaal richting (nieuw) publiek nog sterker verteld kan worden.

Voor de wisseltentoonstellingen, waaronder ook de tentoonstelling rondom de Harrie Tillieprijs en Limburg Design Award, geldt dat het Cuypershuis de looptijden van de exposities verlengt naar 6 tot 9 maanden. De ervaring leert dat er gedurende de looptijd een aanhoudende belangstelling is, zeker wanneer er randprogrammering wordt ontwikkeld. Doorgaans komt de publiciteit in de landelijke pers pas na de opening op gang. Om bezoekers te bereiken is gebleken dat er enige aanlooptijd wenselijk is. Bovendien sluit de verlengde looptijd aan op een landelijke trend waarin duurzaamheid in de museale organisatie steeds meer aandacht krijgt. Ook sluit een langere looptijd beter aan op beschikbare capaciteit en budgetten.

Activiteiten 'buiten de deur'

De museumorganisatie sluit waar mogelijk aan bij toeristische en culturele activiteiten in de gemeente, zoals het evenement Gluren bij de Buren of Cultuurnacht Roermond. Ook wordt aangehaakt op nationale campagnes zoals de Nationale Museumweek en Open Monumentendag. De bijzondere inzet van bijvoorbeeld de Cuypers-wandelingen in Amsterdam worden voortgezet.

Wisseltentoonstellingen

Naast de vaste presentatie van de collectie Cuypers realiseert het Cuypershuis jaarlijks 1 of 2 wisseltentoonstellingen. Voor de komende jaren staan wisselexposities op het programma die steeds een ander licht werpen op Cuypers, zijn werkwijze en onze collectie, waarbij samengewerkt wordt met hedendaagse kunstenaars en ontwerpers. Ingezet wordt op een breed en divers publiek. Hoewel de Museumvisie 10 jaar beslaat, is het ondoenlijk om voor de komende tien jaar al programmering te hebben.

Met onderstaande programmering willen we bezoekers informeren, inspireren, betrekken en zoveel mogelijk impact creëren: voor de inwoners van Roermond en specifiek kinderen en hun families, in het versterken van onze museale waarde en positie, alsook in het leggen van verbindingen tussen toen en nu, tussen Cuypers en hedendaagse kunstenaars. Voor de jaren 2026, 2027, 2028 is de volgende programmering voorzien:

Claudy Jongstra

In een spraakmakende overzichtstentoonstelling krijgt de bezoeker zowel topstukken als primeurs te zien uit het oeuvre van Claudy Jongstra. Deze van oorsprong Roermondse ontwerpster met internationale bekendheid heeft zich door de jaren heen steeds meer toegelegd op werken met natuurlijk geverfde, lokale wol. Haar werken zijn te zien in gerenommeerde musea als het Louvre en MoMa.

In het Cuypershuis wordt de bezoeker meegenomen in de reis die Claudy Jongstra in de afgelopen 30 jaar heeft doorgemaakt. Centraal in de tentoonstelling staat de ontwikkeling van haar werk in relatie tot haar Limburgse roots, waarin de ritmes van het Limburgse leven nog altijd voelbaar zijn. Ook haar visie op vormgeving en haar artistieke antwoord op actuele maatschappelijke ontwikkelingen komen vanzelfsprekend aan de orde. In de studio van Claudy Jongstra werkt (net als in de ateliers van Cuypers!) een zorgvuldig samengesteld team van specialisten: van architecten tot kleurenonderzoekers en tuiniers. Claudy Jongstra staat in de jongste Duurzame Top 100 vanwege haar visie op duurzaamheid.

Activiteiten rondom de tentoonstelling vinden plaats in samenwerking met diverse Roermondse ondernemers en onderwijspartners. Een communityproject vormt een belangrijk onderdeel bij deze tentoonstelling.

De Koninklijke Troon
Ruim 100 jaar geleden nam de Nederlandse vorst plaats op een nieuwe troon, ontworpen door Pierre Cuypers en vervaardigd in zijn Roermondse atelier. Hoe kwam dit ontwerp tot stand? En wat kwam er kijken bij de realisatie ervan? Het Cuypershuis krijgt de koninklijke troon voor een aantal maanden in bruikleen en laat in een unieke tentoonstelling het maakproces van de troon zien. Het vakmanschap van toen wordt gespiegeld aan dat van nu en vormt een ode aan ambachtelijkheid. In de tentoonstelling wordt ingezoomd op de symboliek, de betekenis van de troon en de bijbehorende rituelen. Deze expositie komt tot stand in samenwerking met leerlingen van het MBO. Er zal ook in het Cuypershuis gecreëerd gaan worden, zodat een unieke interactie met het publiek plaatsvindt. In overleg met het Rijksmuseum wordt bezien of er bijzondere stukken zijn die complementair aan de troon in bruikleen ontvangen kunnen worden.

Blauwdrukken
Cuypers had een neus voor nieuwe technieken die zijn onderneming ten goede konden komen. Niet lang na de uitvinding ervan, omarmde hij de mogelijkheden van de fotografie en van een andere baanbrekende reproductietechniek: de blauwdruk. Deze tentoonstelling werpt licht op de werkwijze van Cuypers en op de huidige vraagstukken hoe we met zijn interessante, maar ondertussen zeer kwetsbare erfenis om moeten gaan. Hedendaagse kunstenaars zetten deze techniek in voor heel andere doeleinden. In het Cuyperslab kunnen bezoekers zelf aan de slag en proefjes doen. In workshops krijgen deelnemers technieken voor een artistieke toepassing aangereikt.

In deze tentoonstelling zullen nooit eerder getoonde ontwerpen van Cuypers worden getoond. Een belangrijke partner bij de ontwikkeling van deze tentoonstelling is het Nieuwe Instituut te Rotterdam.

Harrie Tillieprijs/ Limburg Design Award
Met het uitreiken van de Limburg Design Award en de Harrie Tillieprijs wil gemeente Roermond de bekendheid van Pierre Cuypers, zijn werk en gedachtegoed vergroten. De Harrie Tillieprijs heeft als secundair doel het stimuleren van de artistieke ontwikkeling van talentvolle ontwerpers. De prijs sluit aan bij zijn naamgever Harrie Tillie, tussen 1988 en 2001 de conservator van het Roermonds Museum. Hij zette zich in om jonge, talentvolle kunstenaars een podium te bieden.

2032: 100 jaar Cuypershuis
Mooi om te vermelden is dat we toewerken naar een grote tentoonstelling: Roermond verzamelt! 100 jaar Museum (2032).

Kenniscentrum
Met grote regelmaat wordt het Cuypershuis benaderd met vragen over Cuypers en het ligt in de rede dat het Cuypershuis belangstellenden en onderzoekers op weg helpt, van informatie voorziet of doorverwijst, om zo verdere belangstelling aan te wakkeren en onderzoek te bevorderen.

Het is belangrijk de kennis over Cuypers goed te borgen en toegankelijk te houden voor toekomstige generaties. Denk hierbij aan het (laten) uitvoeren van onderzoek naar objecten, het beschikbaar stellen van informatie aan leerlingen en studenten ('van spreekbeurt tot proefschrift'), het doen van onderzoek ter voorbereiding op exposities of het verzorgen van lezingen binnen en buiten ons museum.

De kennis die in huis is, dient goed te worden gedocumenteerd en ontsloten. Het inrichten van deze rol zien we ook als een investering in de toekomst, teneinde de naam Cuypers levend te houden. Om dit erfgoed levend te houden, wil het Cuypershuis ook een netwerk opbouwen van Cuypers' gebouwen. Zij vormen een startpunt, en het Cuypershuis fungeert hierin als knooppunt voor Cuypers' erfgoed.

Een bezoek aan het Cuypershuis stimuleert bezoekers om eens een Cuyperskerk binnen te lopen, om met andere ogen door het Rijksmuseum te dwalen en een bezoekje te brengen aan Kasteel De Haar. Het Cuypershuis geeft inzicht in Cuypers' bijdrage aan de vorm van Nederland in het bijzonder en verruimt de blik op de vormgegeven omgeving in het algemeen. Maar gebouwen moet je beleven, door er te lopen, door te ervaren hoe het licht valt en welk effect dat heeft, de geluiden in je op te nemen. De zorg voor ons culturele erfgoed in de toekomst vraagt om nieuwe generaties die kennis van de (kunst)historische en culturele waarde en positieve ervaringen met erfgoed opdoen. Hier draagt het Cuypershuis aan bij.

Mensen geven de ruimte vorm, en deze ruimtes vormen vervolgens mensen. Hier ontstaan verhalen. Het is een ambitie van het Cuypershuis om stukje bij beetje het (broze) Cuypersnetwerk te verstevigen, zodat verhalen doorgegeven worden, kennisuitwisseling beter wordt gefaciliteerd en de verbondenheid met of interesse in het erfgoed van Cuypers meer vorm krijgt. Denk aan het leggen van een zichtbare relatie tussen een gebouw van Cuypers en het Cuypershuis, een jaarlijkse Cuypersdag, etc.

CHURCHES

EDUCATIEBELEID

In de missie en visie van het Cuypershuis speelt educatie een belangrijke rol: meemaken, inspireren, communiceren, vertellen, tonen, interactie en laten nadenken over bijhorende verhalen en onderliggende thema's. Educatie is niet altijd SMART. Educatie is ook beleving, enthousiasme, humor, verbondenheid, creativiteit en in alle openheid onderzoeken zonder te weten waar je eindigt. Kwaliteit is niet altijd te meten, maar is wel cruciaal voor een leerproces. We willen niet alleen kennis overbrengen, maar ook betekenisvolle ontmoetingen en blijvende verbindingen creëren tussen de bezoekers onderling, met de bijzondere collectie en met het museum zelf.

Basisprincipes
Het Cuypershuis wil de verhalen rondom de bijzondere collecties sterker verbinden aan de samenleving en hedendaagse perspectieven toevoegen aan de historie. Het verhaal over Cuypers inspireert en nodigt publiek uit creatief aan de slag te gaan. We zetten in de komende jaren educatie vanuit twee basisprincipes in: enerzijds educatie als bindmiddel en anderzijds educatie als maakmiddel:

- **Educatie als bindmiddel** - Educatie stelt leerlingen en studenten in staat om zichzelf en de wereld om hen heen te ontdekken en te begrijpen. Educatie is een wezenlijk onderdeel van het vertellen en het laten beleven van erfgoed. We willen leerlingen en families laten zien waar ze vandaan komen en zich verbonden met elkaar en met de stad laten voelen. 'Educatie als bindmiddel' draagt bovendien bij aan een betere toegang tot cultuur. Als kinderen van jongs af aan al toegang krijgen tot cultuur, dan legt dat het fundament voor een doorgaande leerlijn tot hun volwassen leven. We dragen daarmee bij aan een bruisende samenleving waarin wederzijds begrip wordt gestimuleerd en mensen van verschillende achtergronden met en door elkaar leven.
- **Educatie als maakmiddel** - Cuypers was een echte 'maker' en pionier. Het werk van zijn hand inspireert anderen om ook zelf aan de slag te gaan. Met 'Educatie als maakmiddel' zetten we de lokale en regionale samenleving aan om zelf te creëren en te reflecteren op kunst en erfgoed, met de collectie Cuypers als basis. We richten ons via educatieve rondleidingen, workshops en evenementen op kinderen en jongeren (in hun vrije tijd alsook in schoolverband), en nodigen via wisseltentoonstellingen en activiteiten alle semiprofessionele makers in de gemeente uit om te 'reageren' op Cuypers. We zetten hiermee in op zoveel mogelijk activiteit creëren rondom het werk van Cuypers en het Cuypershuis, vanuit het zelf kunnen meedoen.

Concreet hanteren we de volgende (kwalitatieve en kwantitatieve) doelstellingen ten aanzien van educatie:

- We bereiken een steeds groter aantal leerlingen in het *primair onderwijs*, te weten 660 in 2025-2026, en groeien geleidelijk naar 1320 in 2027-2028. (Bereik 2024: 279)
- We bereiken een steeds groter aantal leerlingen in het *voortgezet onderwijs*, te weten 640 in 2025-2026, en groeien geleidelijk naar 680 in 2027-2028. (Bereik 2024: 592)
- We bereiken een steeds groter aantal families met kinderen. We meten dat door het aantal entreebewijzen te tellen voor de doelgroep kinderen tot 18 jaar. Ons streven is dat het percentage bezoekers van 6 tot 18 jaar binnen onze bezoekersgroep gelijk wordt aan het landelijke gemiddelde van omstreeks 14% (in 2023-2024 was dat 3,5%).

Daarnaast stelt het Cuypershuis zich op als actieve aanjager van erfgoed en cultuureducatie in de gemeente Roermond en de Cultuurregio Noord-Limburg. Onder andere door aansluiting te zoeken bij bestaande initiatieven en samenwerkingen aan te gaan die zich richten op het bereiken van kinderen en jongeren.

Activiteiten
Alle activiteiten die we ontwikkelen voor het onderwijs sluiten aan bij de SLO (Stichting Leerplanontwikkeling) kerndoelen[4]. Voor zowel het PO als VO bieden we museumlessen aan, bestaande uit een bezoek aan het Cuypershuis, waarbij een museumdocent de klassen rondleidt en met hen in gesprek gaat over diverse thema's. De verschillende museumlessen zijn op maat ontwikkeld, zodat iedere museumles zijn eigen leeftijdsgroep heeft die wordt aangesproken. Zoals de museumlessen 'Sjablonen' voor de groepen 5 t/m 8, 'Op bezoek bij Cuypers' voor de groepen 1 t/m 4 en de museumles 'Mede mogelijk' voor bovenbouw voortgezet onderwijs.

We investeren daarnaast in een samenwerking met DOEN!, de penvoerder van het CMK (Cultuur met Kwaliteit)-programma in Roermond en Weert. CmK4 loopt tot eind 2028.

Vanaf 2027 richten we bovendien een klankbordgroep in vanuit het PO. Idealiter bestaat deze klankbordgroep uit een verscheidenheid aan docenten, leerlingen en andere relevante stakeholders. We starten met het actief uitnodigen van docenten om plaats te nemen in de klankbordgroep. Het doel van de klankbordgroep is om ideeën of concepten te toetsen aan de behoeften van de doelgroep. Daarnaast werken we met deze klankbordgroep ook andersom: welke ideeën hebben we juist nog niet op het oog, maar zijn wel een relevante aanvulling op het educatieve aanbod?

Ten aanzien van kinderen en hun ouders/families buiten school, zetten we in op doorontwikkeling van de museumspeurtocht, het creëren van een LEGO-ruimte waar bezoekers aan de hand van voorbeelden de beeldtaal van Cuypers ontdekken, alsook aanvullende activiteiten/workshops bij wisseltentoonstellingen.

Ieder jaar monitoren we bovenstaande doelstellingen en rapporteren we daarover in het inhoudelijke jaarverslag. Allereerst houden we de bezoekerscijfers en het aantal activiteiten goed bij en sturen we hier gedurende het jaar op bij waar nodig. Aan het einde van het jaar analyseren we of de doelstellingen zijn behaald en waarom wel of niet, zodat we het jaar daarna zaken eventueel anders kunnen aanpakken.

Ten tweede onderhouden we contact met onze partners en docenten in de regio en vindt er na iedere samenwerking of activiteit in informele gespreksvorm een korte evaluatie plaats, en na iedere museumles vindt er een schriftelijke evaluatie plaats met de betrokken docenten. Aan het einde van het jaar blikken we nogmaals terug op al deze korte evaluaties en maken we hier een jaarverslag van waarin onze resultaten (kwantiteit en kwaliteit) zichtbaar worden.

[4] www.slo.nl/sectoren/po/kerndoelen/.org

PARTNERS

We besteden veel aandacht aan onze relaties en het leggen van nieuwe contacten. Want alleen door samen te werken kan het Cuypershuis uitgroeien tot culturele ontmoetingsplaats van Roermond. Onderstaand benoemen we deze samenwerkingen en lichten we toe hoe we samen aan de slag zijn of gaan.

Samen op inhoud
Met een aantal partners werken we samen inzake het inhoudelijk samenstellen van tentoonstellingen of het ontwikkelen van specifieke projecten. Zo werken we ten aanzien van het ontwikkelen van de LEGO-ruimte samen met het Historiehuis Roermond en Rura. Het Historiehuis ontwikkelt een participatietraject dat gedeeltelijk plaatsvindt in de wijken en in het Cuypershuis. Daarnaast werkten we de laatste twee jaar samen met Nieuwe Helden Next Level omtrent hun project *Stille Helden* en met enkele lokale ondernemers zoals Handwerkatelier Lidy tijdens de wol-workshops in het kader van de tentoonstelling Onder de *Wol*. Bij Onder de Wol is onder andere samengewerkt met Bosgroep Zuid-Nederland, Nationaal Park de Meinweg in transitie en Ons WCL (Waardevol Cultuurlandschap Midden-Limburg). Bij de expositie Waterspiegelingen is samengewerkt met de Groene Transformator, ECI, IVN en Maas Clean Up. Verder nemen we deel aan Open Monumentendag, de Museumweek, de Cultuurnacht, en werken we samen met de Bibliorura (voorleesmiddag in het kader van de Kinderboekenweek).

Andere relevante samenwerkingspartners zijn onder meer kinderkrant 't Roertje, waarin regelmatig artikelen over het museum verschijnen en natuurlijk partners als L1, Omroep ML5, TVEllef, VML Nieuws en De Limburger. Ook werken we samen met partners als Limburg Marketing. En denk aan Stichting BIZ Binnenstad Roermond en Designer Outlet Roermond om (dag)toeristen te bereiken, en cultuurcoaches voor projecten zoals OpROER. Voor de komende jaren zetten we de reeds bestaande samenwerkingsverbanden verder voort en slaan we waar relevant de handen ineen met nieuwe partners of ondernemers.

Musea in de regio
De afgelopen jaren hebben we reeds warme banden gecreëerd met diverse collega-musea in de regio, zoals met Museum Van Bommel Van Dam. Deze samenwerking is vooral gericht op het uitwisselen van kennis en het opdoen van inspiratie. Daarnaast werken we tijdens de Museummaand samen met een aantal Duitse en Nederlandse musea in de regio, waarmee we de handen ineenslaan op het gebied van communicatie.

De komende jaren willen we deze samenwerkingen verder uitbreiden met onder andere Museum W in Weert, het Limburgs Museum in Venlo en het Bonnefanten in Maastricht.

Onze (lokale) partners
In Roermond hebben we twee hoofdpartners waar we op structurele basis mee samenwerken. Dit zijn:

- **Het Historiehuis** is het podium voor het Gemeentearchief om vaste- en wisselexposities te houden in de bibliotheek van Roermond. Met tijdelijke presentaties, al dan niet op locatie, wordt aangesloten op actuele gebeurtenissen in de regio, actuele maatschappelijke onderwerpen en aanwinsten in de collectie. Het Historiehuis is het publiekscentrum en de 'etalage' van het Gemeentearchief Roermond en wordt ook door het Gemeentearchief Roermond beheerd.
- **Het Gemeentearchief** van de gemeente Roermond is ondergebracht bij het Gemeente-archief Roermond (GAR). Naast beheer en behoud heeft het GAR een informerende en inspirerende rol naar het publiek toe. De werkzaamheden zijn gebaseerd op de landelijke wetgeving, zoals vastgelegd in de Archiefwet, de Omgevingswet en de Wet Open Overheid.

Het onderwijs en maatschappelijke partners
Vanaf 2027 wordt een klankbordgroep opgericht met partners uit het PO ter toetsing van onze educatieplannen en -projecten. We blijven daarnaast met het VO de goede contacten onderhouden met enkele enthousiaste docenten waarmee we projecten opzetten of continueren.

- In de toekomst zouden we daarnaast ook graag samenwerkingen aangaan met MBO- en HBO-opleidingen. Tijdens de restauratie van het plafond in Cuypers' woonkamer, welke in samenwerking met Sint Lucas uit Boxtel is uitgevoerd, hebben we ervaren hoe waardevol een samenwerking met het mbo kan zijn. Die samenwerking willen we graag weer opzoeken, evenals met Gilde Opleidingen. Andere relevante mbo en hbo-opleidingen zijn Vormgeving, Bouwkunde of bachelor Cultureel erfgoed en master Applied Museum and Heritage Studies en universitaire studies zoals Bouwkunde, Technische Informatica, Planologie of Geschiedenis. De komende jaren onderzoeken we hoe we deze partners het beste kunnen bereiken en hoe we met hen een duurzamere relatie kunnen opbouwen. Het doel van deze samenwerkingen zal zich voornamelijk focussen op het delen van inhoudelijke kennis, het bieden van stageplekken en (werk)bezoeken aan het Cuypershuis.
- Daarnaast onderzoeken we hoe we met nieuwe partners ten aanzien van de programmering, kunnen samenwerken, waaronder jongerenwerk wel.kom en Nieuwe Helden Next Level (begonnen in Roermond, inmiddels ook uitrol naar andere steden in Limburg). We vinden gedragenheid van groot belang en daarnaast willen we graag nieuwe perspectieven integreren in onder andere wisseltentoonstellingen. De inzichten van jongeren en andere doelgroepen zijn daarbij van grote waarde. Door de samenwerking op te zoeken met genoemde potentiële partners borgen we dit.

Landelijke partnermusea
We hebben op regelmatige basis contact met diverse professionals die werkzaam zijn voor landelijke collega-musea. We wisselen kennis uit en doen gezamenlijk inspiratie op. Het Cuypershuisteam bezoekt regelmatig relevante symposia en studiedagen om niet alleen kennis en inspiratie op te doen, maar ook om nieuwe connecties te leggen en relaties te onderhouden (denk bijvoorbeeld aan het Museumcongres van de Nederlandse Museumvereniging en de meetings van Iconic Houses). Voor de toekomst willen we vooral inzetten op het verdiepen van de relatie met het Rijksmuseum en Kasteel de Haar (beide ontwerpen van Cuypers).

IOD R I

PUBLIEKSWERKING

In de Cultuurvisie[5] staat als doel vermeld: *We verrijken en verbreden de Culturele Basisinfrastructuur van Roermond met als een van de belangrijkste doelen een meer divers publiek aan te spreken en eigen ondernemerschap van de instellingen te stimuleren.* Het Cuypershuis wil deze rol de komende jaren structureler in gaan vullen. Het aanspreken van een meer divers publiek - en daarmee het vergroten van de maatschappelijke relevantie - is tot op heden op beperkte schaal gebeurd in de vorm van het ontwikkelen van randprogrammering, zoals bij de exposities *Onder de Wol* en *Waterspiegelingen*. Gezien de positieve ervaringen met de kwaliteit van het ontwikkelde programma en de positieve respons van het publiek, krijgt dit een vaste plaats in de randprogrammering door hier extra programmabudget voor te begroten. We zien daarnaast aanknopingspunten om met de randprogrammering aan te sluiten bij de Lokale Inclusie Agenda Roermond, die in de maak is.

Doelgroepen en communicatieplan
De belangrijkste doelgroepen voor het Cuypershuis zijn:

- Inwoners van Roermond en de Euregio met een hart voor cultuur en erfgoed
- Scholieren vanuit het primair-, voortgezet-, en hoger onderwijs
- Dag- en verblijfstoeristen. Hierin richten we ons specifiek op de leefstijlen Inzichtzoekers en Stijlzoekers

Het Cuypershuis wil zich profileren als een unieke trekpleister in Roermond. Om dit te bereiken, wordt er momenteel gewerkt aan een strategisch marketingplan dat linkt aan de Museumvisie. Dit marketingplan richt zich op het vergroten van cultureel ondernemerschap, het versterken van de merkpositionering en het aantrekken van een breder en meer divers publiek, zowel lokaal als bovenregionaal. De doelen van dit communicatieplan zijn:

- Vergroten van cultureel ondernemerschap: Het ontwikkelen van strategieën om meer eigen inkomsten te genereren en te behouden, met als doel het museum financieel duurzaam te maken en de bezoekerscijfers te verhogen.
- Versterken van de positie als unieke trekpleister in Roermond: Het Cuypershuis positioneren als een onmisbare bestemming voor bezoekers, met een focus op de bijzondere culturele en historische waarde van de collectie.
- Realiseren van een stijgende lijn in bezoekersaantallen: Het aantrekken van meer bezoekers en een divers publiek, waaronder inwoners, scholieren en bovenregionale bezoekers, door middel van gerichte marketing- en educatieve programma's.
- Versterken van het merk Cuypers: Een krachtige merkstrategie ontwikkelen en bestaande samenwerkingen uitbreiden, zoals met het Rijksmuseum in Amsterdam, architectuur- en designorganisaties, maatschappelijke organisaties en onderwijs (PO, BO, MBO, HBO, WO).
- Het stimuleren van herhaalbezoek door prikkelende tentoonstellingen en side-events.

[5] Meerjarencultuurvisie 'Cultuur Werkplaats Roermond' 2023-2026

Ambities bezoekerscijfers 2026-2030
Vanaf 2026 willen we steevast ieder jaar groeien in publieksbereik. Van 15.000 bezoekers in 2024 ambieert het museum in 2025 18.000 bezoekers te behalen, groeiend naar 20.000 in 2026 en 22.000 in 2027 om uiteindelijk rond 28.000 uit te komen medio 2030. Ambitieuze cijfers, maar het team van het Cuypershuis voelt de ambitie om de investering die gemeente Roermond doet voor het Cuypershuis zich uit te laten betalen in stijgende bezoekersaantallen. In 2025 treffen we daarvoor de voorbereidingen, met onder meer de nieuwe aanpak ten aanzien van de programmering. Het streven is om het percentage bezoekers van 6 tot 18 jaar verder te verhogen door een intensievere inzet op educatie, randprogrammering en interactie.

WAARDE VOOR DE STAD, REGIO EN LANDELIJK

Welke waarde heeft het Cuypershuis voor onze stad en samenleving? Die waarde kent verschillende invalshoeken, zo heeft onderzoek van onder meer de Nederlandse Museumvereniging uitgewezen. Hieronder lopen we de waarden die de Museumvereniging onderscheidt langs, en staan kort stil bij de waarde van het Cuypershuis.

Collectiewaarde
De collectie van het Cuypershuis kent geen economische waarde; de collectie is niet bedoeld voor handelsdoeleinden en daarmee wordt er ook geen bedrag gekoppeld aan een object. Mocht er ooit sprake zijn van het afstoten van objecten, dan is het Cuypershuis als geregistreerd museum gehouden aan de richtlijn van de LAMO, de Leidraad Afstoting Museale Objecten. De leidraad schrijft voor op welke wijze objecten 'ontzameld' (afgestoten) moeten worden. Als er in het uiterste geval - als laatste stap in het proces - sprake is van verkoop, dan dient de opbrengst ten goede te komen aan Behoud en Beheer van de collectie. De collectie dient getaxeerd te worden ten behoeve van de verzekering, i.p.v. verzekerd te zijn voor een bedrag.

De waarde van de collectie Cuypers is het gegeven dat de collectie uniek in Nederland is. Het pand en de vaste opstelling vormen een ensemble dat een bijzonder beeld geeft van de werkwijze van een architect en vormgever, van ontwerp tot creatie, op de plaats waar de werkplaatsen waren gevestigd. Een dergelijk museum is uniek in Nederland. De collectie biedt vele aanknopingspunten om, met als vertrekpunt het werken en leven van Cuypers, verhalen te vertellen over zijn betekenis voor het verleden en het heden. Het topstuk van de collectie is het museumgebouw zelf.

De collectie Cuypers is van waarde voor Roermond, omdat het een deel van het verhaal van Roermond vertelt, over de geschiedenis van de stad en van Nederland. Aan de hand van de collectie kunnen deze verhalen steeds weer verteld worden aan steeds weer nieuwe generaties bezoekers. Het verhaal van Cuypers kan niet beter verteld worden dan aan de hand van de collectie, binnen de context van de plaats waar hij destijds woonde en werkte.

Volledigheidshalve merken we hier op dat de vaste opstelling in het Cuypershuis 57 objecten omvat die in langdurige bruikleen van het Rijksmuseum Amsterdam zijn.

Belevingswaarde
Musea laten herinneringen bovenkomen en bieden nieuwe ervaringen. De manier van presenteren en het vertellen van de verhalen, op een manier die de bezoeker prikkelt en betrekt, is een belangrijk gegeven in het museum. Zowel de manier van presenteren als de storytelling (onder andere door de vrijwilligers) die daarop aansluit, maken het museum tot een aantrekkelijke plek. Een cultuurhistorisch thema als de 'eigen' stad is een bijzonder geliefd en gewaardeerd onderwerp. Het gebouw waarin het Cuypershuis is gevestigd en ook de collectie bieden alle kansen om een originele belevingswaarde te creëren. Wie het gastenboek doorkijkt ziet talloze reacties die deze belevingswaarde bevestigen.

[5] Meerjarencultuurvisie 'Cultuur Werkplaats Roermond' 2023-2026

Economische waarde
Het Cuypershuis trekt verblijfstoeristen en dagjesmensen uit heel Nederland naar Roermond. Wie het Cuypershuis bezoekt, gaat vaak ook nog de stad in om te winkelen of te eten. De cultuurbezoeker draagt zo bij aan de lokale economie.

Daarnaast is het Cuypershuis een belangrijke troef binnen de 'branding' van Roermond en Limburg als aantrekkelijke plaats om te wonen, werken en recreëren.

Verbindende waarde
Musea bieden een ontmoetingsplek en platform voor heden, verleden en toekomst. Het Cuypershuis is letterlijk verbonden met Roermond en zijn inwoners. Het vertelt (een deel van) het verhaal over de geschiedenis van de stad aan de hand van de persoon Cuypers. Het is een plek die context biedt. Het museum verbindt verschillende cultuurdisciplines door het organiseren van bijzondere activiteiten in de museale omgeving. Het museum biedt de vrijwilligers een betekenisvolle bezigheid, en biedt mensen die re-integreren in de samenleving een plek.

Educatieve waarde
Musea zijn door hun verhalen en objecten een unieke leeromgeving voor iedereen. Leren kijken naar kunst en erfgoed is cruciaal voor de maatschappelijke ontwikkeling van kinderen. Het Cuypershuis leert kinderen kijken naar het verleden en het heden; het biedt ze een ander perspectief op de wereld. Wat voor kinderen geldt, geldt natuurlijk ook voor volwassenen. De educatieve waarde blijft niet beperkt tot het onderwijs; alle mogelijke doelgroepen 'leren'. Mensen zijn ook steeds meer bezig om hun eigen identiteit te achterhalen en te onderzoeken. Cultuurhistorische informatie over de plek waar je geboren bent en/of woont kan daarin een cruciale rol spelen. Daarnaast biedt het Cuypershuis de mogelijkheid om bezoekers meer bewust te maken van het feit dat alles om ons heen is bedacht en vormgegeven.

Eigenwaarde
Het laat geen Roermondenaar of iemand met een band met Roermond onberoerd als deze een creatie van Cuypers bewondert ergens in Nederland. Het voedt het gevoel van trots en eigenwaarde over de prestaties van dit icoon van onze stad, dat een grote stempel drukte op de Nederlandse architectuur. De eerder genoemde iconen als kasteel De Haar, het Centraal Station, de Ridderzaal met de Koninklijke Troon. Maar ook het stadswapen van Roermond op de voorgevel van het Centraal Station, en het gebeeldhouwde zelfportret van Pierre Cuypers dat ons vanaf de toren van het Rijksmuseum aankijkt.

CUYPERSHUIS

gemeente **Roermond**

DEEL 2
BEDRIJFS-VOERING

CUYPERSHUIS

In dit deel van de Toekomstvisie Cuypershuis wordt ingegaan op alle aspecten van de bedrijfsvoering die nodig is om de Museumvisie volledig uit te voeren.

Organisatie
Met de keuze voor interne verzelfstandiging blijft het museum onderdeel van de gemeentelijke organisatie, terwijl er omstandigheden worden gecreëerd waarbinnen het museum de ruimte krijgt om cultureel ondernemerschap vorm te geven. Het museum wordt in de gelegenheid gesteld de inhoudelijke koers uit te zetten binnen de financiële kaders zoals vastgelegd in de Planning & Control Cyclus, en personele kaders zoals vastgelegd in de formatieruimte van de gemeente Roermond.

Werken vanuit regie
Meer cultureel ondernemerschap vraagt ook om het nemen van regie. Dit begint met het vaststellen van een meerjarige Museumvisie, op basis waarvan de museumorganisatie jaarlijks een compact beleidsplan met begroting opstelt. Naar analogie van andere gesubsidieerde instellingen zoals de ECI Cultuurfabriek, worden zo budget- en prestatieafspraken vastgelegd. Tevens rapporteert het museum jaarlijks door middel van een inhoudelijk jaarverslag aan het college.

De gemeente blijft eigenaar van het gebouw en de collectie Cuypers, terwijl de verantwoordelijkheid voor de exploitatie en de museale activiteiten door middel van budget- en prestatieafspraken toevertrouwd wordt aan de museumorganisatie.

De vaste collectiepresentatie blijft behouden en ook wisseltentoonstellingen en educatieactiviteiten worden vanuit een overkoepelende Museumvisie ontwikkeld en uitgevoerd. Er kunnen vanuit een artistiek-inhoudelijke koers ambities worden geformuleerd inzake bezoekersaantallen en publiekswerking. Doordat het museum werkt vanuit de *Museumvisie* 'Cuypers in huis', kan er structureel vanuit inhoud gewerkt worden aan het bereiken van bezoekers uit Roermond en directe omgeving (waaronder scholieren) en bezoekers die bijvoorbeeld op vakantie zijn in de regio en graag iets willen leren over Cuypers of de historie van de gemeente.

Vanuit deze werkwijze kan het museum de registratie in het Museumregister behouden en daarmee ook in het museale veld de positie behouden richting collega-culturele instellingen (lokaal/regionaal/nationaal). Huidige samenwerkingen kunnen doorgang vinden en worden verdiept, en nieuwe samenwerkingen kunnen worden opgezocht, bijvoorbeeld ten aanzien van bruikleen van objecten en activiteiten om jongeren bij het museum te betrekken. De erkenning als museum in het Museumregister heeft wederom een positief effect ten aanzien van het trekken van bezoekers van buiten de regio.

Met deze aanpak verkrijgt het Cuypershuis een sterkere zelfstandige functie ten aanzien van de uitvoering van inhoudelijk en financieel beleid. De bedrijfsvoering is geïnspireerd op de manier waarop Museum Helmond functioneert[6] binnen de gemeentelijke organisatie. Het Cuypershuis kan vanuit deze bedrijfsvoering voldoen aan de doelstellingen uit de Cultuurvisie 2023-2026, de Erfgoedvisie 2024-2030, de Toekomstvisie Cuypershuis: Vooruit met Cuypers en het *Collegeakkoord 2022-2026*.

[6] https://museumhelmond.nl/museum-helmond-2/over-museum-helmond/museumbeleid/

Personeel
De clustermanager Sport en Cultuur is eindverantwoordelijk voor het museum inzake het hrm-beleid en de P&C-cyclus van de gemeente. Door de beperkte omvang van het museumteam is geen separate rol voor een eigen clustermanager of teamleider vereist. Er wordt daarnaast een zakelijk leider aangesteld die als boegbeeld het museum in de stad en daarbuiten vertegenwoordigt en ook artistiek, inhoudelijk verantwoording draagt voor het beleid dat de conservator opstelt en uitvoert. In externe contacten presenteert de zakelijk leider zich als directeur Cuypershuis. Het aanstellen van een zakelijk leider geeft daarnaast richting aan het vergroten van de impact van het museum in de aankomende jaren op tal van fronten, zoals fondsenwerving, samenwerking en publieksbereik. Verder is het een opgave in deze rol om de kansen die er liggen om samen te werken met partners binnen en buiten het cultuurdomein binnen de (Eu) regio, de samenwerkende gemeenten in de Regiodeal en partijen die betrokken zijn bij de Lokale Inclusie Agenda. De zakelijk leider krijgt verschillende taken overeenkomstig de uitvoering van het inhoudelijk en financieel beleid. De clustermanager Sport en Cultuur is - en blijft - samen met de zakelijk leider Cuypershuis verantwoordelijk voor het financiële en personele beleid.

Ondernemerschap wordt gestimuleerd door bijvoorbeeld het stellen van doelen ten aanzien van het verwerven van inkomsten. Via het financiële en inhoudelijke jaarverslag wordt het college over deze aankopen geïnformeerd.

Een van de lessen die zijn geleerd uit de periode dat het Plan van Aanpak is uitgevoerd, is dat de formatie structureel dient te worden uitgebreid om de basis op orde te houden. Er is een blijvende investering nodig om de ambities voor wat betreft de realisatie van het programma, de interne organisatie, het behoud en beheer van de collectie en cultureel ondernemerschap waar te kunnen maken. Een museumorganisatie vraagt om een basisbezetting om de museale taken adequaat in te kunnen vullen. De formatie wordt naast de zakelijk leider uitgebreid met een projectcoördinator, frontofficemedewerker, een communicatiemedewerker en een interne coördinator. De projectcoördinator krijgt als rol om onder aansturing van de conservator projecten te ontwikkelen en uit te voeren binnen en buiten de museummuren, om zo gevolg te geven aan het beleid dat onder andere inspeelt op het betrekken van de verschillende wijken van de gemeente.

De huidige capaciteit voor de medewerker communicatie wordt uitgebreid, aangezien de huidige capaciteit ontoereikend is om een betekenisvolle regionale en landelijke campagne te kunnen voeren. Voor het Cuypershuis is een communicatieplan opgesteld, waarin staat beschreven welke inzet er nodig is ten behoeve van de corporate communicatie en de reguliere communicatie rond de activiteiten. De corporate communicatie richt zich op het ‘merk’ Cuypers om zo de landelijke pers te halen en de waarde van de samenwerking met onder andere het Rijksmuseum en Kasteel de Haar te duiden. De reguliere communicatie richt zich op het zichtbaar maken van activiteiten zoals de wisseltentoonstellingen en de activiteiten in de wijken, het stimuleren van kaartverkoop, werven van groepsbezoeken, evenementen, verhuringen, de winkelverkoop en caféverkopen.

Met het oog op de veiligheid van bezoekers, collectie en medewerkers wordt de formatie ten behoeve van de frontoffice uitgebreid, zodat er in de toekomst altijd betaalde krachten in huis zijn die beschikken over een BHV-diploma en beschikken over CHV-kennis (Collectie Hulpverlening). De vrijwilligers kunnen niet met deze rol worden belast; een dergelijke verantwoordelijkheid moet door professionele krachten worden gedragen. Vrijwilligers hebben een ondersteunende rol in deze werkzaamheden. Er wordt bovendien een formatie gecreëerd voor een interne coördinator, die als ‘meewerkend voorman (M/V)’ de dagelijkse werkzaamheden ‘op de vloer’ coördineert en – samen met de frontofficemedewerkers - de vrijwilligers aanstuurt. Vrijwilligers zijn onmisbaar voor de organisatie en vragen om monitoring en een vast aanspreekpunt. De interne coördinator leidt verder activiteiten in goede banen die bijdragen aan cultureel ondernemerschap, zoals het organiseren van verhuringen. Een andere taak is het fungeren als ‘linking pin’ tussen de afdeling Vastgoed en de museumorganisatie voor alle onderhoudszaken met betrekking tot het rijksmonumentale pand.

De vrijwilligers: gouden handen
De uitvoering van een deel van de werkzaamheden ‘op de vloer’ is in handen van een groep enthousiaste vrijwilligers die, onder aansturing van een vaste medewerker, ondersteuning op diverse werkzaamheden bieden. Ze zorgen voor een gastvrije ontvangst aan de receptie, in de museumwinkel en het Cuyperscafé. Op vaste tijden verzorgen ze het ‘verhaal op zaal’, een persoonlijke uitleg voor de bezoekers en rondleidingen voor groepsbezoeken. Vrijwillige museumdocenten worden ingezet bij educatieprojecten zoals workshops en rondleidingen voor kinderen. Er is ook een collectievrijwilliger die de invoer van gegevens in het registratiesysteem verzorgt.

Het Cuypershuis ziet erop toe dat zij geen werkzaamheden met bijbehorende verantwoordelijkheden verrichten die door een betaalde kracht dienen te worden uitgevoerd, waardoor een verkapte arbeidsrelatie zou ontstaan. Middels briefings worden vrijwilligers hiervan bewust gemaakt en vindt er duidelijke afstemming plaats. De vrijwilligers ontvangen een vrijwilligersvergoeding voor hun inzet, conform de landelijk vastgestelde bedragen. Met iedere vrijwilliger wordt een overeenkomst opgesteld waarin de rechten en plichten zijn opgenomen. De vrijwilligers worden opgenomen in de gemeentelijke personeelsadministratie, waarmee ze tevens zijn verzekerd.

Het Cuypershuis is er trots op te mogen rekenen op hun inspanningen. Het Cuypershuis waardeert de inspanning met een jaarlijks uitje, een eindejaarbijeenkomst en een eindejaarsattentie.

Schema personeel en vrijwilligers
Het aantal FTE neemt toe van nu (april 2025) 4,05 FTE naar 7,46 FTE. Als volgt weergegeven in onderstaande tabel:

Functie- en formatieoverzicht	FTE
Conservator	0,89
Collectiebeheerder	0,67
Frontofficemedewerkers	2,1
Educatief medewerker	0,83
Communicatie	1
Zakelijk leider	0,8
Intern coördinator	0,67
Projectcoördinator	0,5
Aantal vrijwilligers	50

De Stichting Vrienden van Cuypershuis Roermond

De Stichting Vrienden van Cuypershuis Roermond bestaat sinds eind 2004 en telt rond de 220 vrienden. Een groot aantal vrienden betekent een belangrijk sociaal en maatschappelijk draagvlak voor het museum en geeft een armslag om het Cuypershuis, ook in financiële zin, te ondersteunen bij collectieaankopen, tentoonstellingen en projecten. De Vrienden doen een jaarlijkse donatie aan het Cuypershuis. Zo hebben ze onlangs een bijdrage geleverd aan de aankoop van een werk van Atelier NL, en meegewerkt aan de crowdfunding voor de restauratie van het plafond in de woonkamer. Vrienden hebben, op vertoon van de Vriendenpas, gratis toegang tot het Cuypershuis, ontvangen digitale uitnodigingen voor openingen van exposities en lezingen, krijgen korting op de entreeprijs van bepaalde activiteiten van het Cuypershuis, worden via het secretariaat als eerste op de hoogte gebracht van nieuwe ontwikkelingen en activiteiten, kunnen deelnemen aan kunstlunches in het Cuypershuis georganiseerd door de Vrienden in samenwerking met het team van het Cuypershuis en kunnen deelnemen aan excursies en andere culturele activiteiten in en buiten de regio, georganiseerd door de Vrienden.

Sponsoring en Fondsenwerving

Met de voorliggende meerjarenplanning in de Museumvisie, is het nu mogelijk om aanvragen in te dienen om zo de eigen inkomsten te versterken. Een geslaagde fondsenwerving staat of valt met het opstellen van een tentoonstellingsplan en begroting waarmee fondsen benaderd kunnen worden. Gezien de voorbereidingstijd die met een expositie is gemoeid, moet dat één tot twee jaar vooruit gepland worden. Eerder was er geen capaciteit om het subsidiemanagement goed in te richten: het hele proces van aanvraag tot en met inhoudelijke en financiële verantwoording. Met de aanstelling van een Zakelijk Leider wordt deze lacune opgevuld en kunnen er meer aanvragen ingediend worden.

Nog onontgonnen terrein voor het Cuypershuis is het inrichten van Development: dat behelst het planmatig en doelmatig onderhouden van alle contacten met fondsen, donateurs, vrienden en sponsoren. Deze rol is voorzien voor de Zakelijk Leider.

Culturele codes

Het Cuypershuis is er voor de samenleving en zet zich in voor het algemeen belang. Om dit algemeen belang goed te kunnen dienen, onderschrijft het Cuypershuis de Ethische Code voor Musea, de Governance Code Cultuur, de Fair Practice Code en de Code Diversiteit en Inclusie. Met ingang van 2025 start het toepassen van de principes in de praktijk, en gaat het museum over de toepassing van de codes rapporteren in het jaarverslag. Als geregistreerd museum onderschrijft het museum de culturele codes zoals deze zijn geformuleerd door de Nederlandse Museumvereniging. Het toepassen van de codes en het daarop rapporteren is één van de verplichtingen van de registratie in het Museumregister.

De toepassing van de culturele codes zit in veel verschillende onderdelen van de organisatie verweven. Onder andere in het wervings- en personeelsbeleid van de organisatie - zowel voor de medewerkers als voor de vrijwilligers - en in de uitwerking van onze programmering. Daarnaast wordt de toepassing van de codes op regelmatige basis aan de orde gesteld tijdens interne overleggen binnen de museumorganisatie.

Ethische Code voor Musea

Het Cuypershuis onderschrijft de Ethische Code voor Musea. De code legt minimumnormen vast voor de handelwijze en het niveau van de museummedewerkers. Daarnaast benoemt het ook wat het publiek redelijkerwijs mag verwachten van het museale beroepenveld. We behouden, interpreteren en bevorderen het natuurlijk en cultureel erfgoed van de mensheid.

Governancecode Cultuur

Governance is de manier waarop het bestuur en toezicht van het Cuypershuis is ingericht. De Governancecode Cultuur helpt culturele organisaties om deze governance goed in te richten. Dankzij de code kan men erop vertrouwen dat de organisatie goed wordt bestuurd, dat het toezicht goed functioneert en dat het Cuypershuis (maatschappelijke) verantwoordelijkheid neemt.

Fair Practice Code

Gemeente Roermond, waaronder begrepen het Cuypershuis, vindt het van groot belang om een goede werkgever te zijn, richting alle werknemers in loondienst, krachten die we inhuren en iedereen met wie we werken, zoals kunstenaars, vormgevers en erfgoedprofessionals. Ten aanzien van het personeelsbestand werken we bewust toe naar een diverse organisatie waarin er ruimte is voor zowel jonge als ervaren talenten. Waar de kennis niet in huis is, zetten we ons netwerk in om zo de juiste professionals te verbinden aan het museum; daarbij maken we gebruik van de binnen de gemeente aanwezige expertise met betrekking tot inhuur.

Bij goed werkgeverschap hoort ook een veilige werkomgeving waarbinnen iedereen gezien en gehoord wordt, en dat ook op die manier actief ervaart.

Code Diversiteit & Inclusie

De Code Diversiteit & Inclusie is een gedragscode van, voor en door de Nederlandse culturele en creatieve sector over diversiteit en inclusie. De code is een instrument van zelfregulering. Het doel van de code is dat de culturele en creatieve sector de brede diversiteit van de Nederlandse samenleving representeert. Een basisvereiste is dat de sector gelijkwaardig toegankelijk is voor iedereen: als maker, producent, werkende en publiek. Iedereen wordt gewaardeerd, gerespecteerd, gehoord en voelt zich thuis in de sector. Zo wordt er gewerkt aan een sector die van iedereen is.

Het Cuypershuis onderschrijft de code als instrument voor zelfreflectie. Deze code is aanvullend op het beleid dat gemeente Roermond voert ten aanzien van diversiteit, inclusie en integriteit als onderdeel van het hrm-beleid. De Code Diversiteit en Inclusie is verweven in de 4 P's: publiek, programma, partners en personeel.

Duurzaamheid

Het pand waarin het museum is gevestigd, wordt als onderdeel van een gemeentebrede aanpak, verder verduurzaamd, Het pand is onlangs voorzien van LED-verlichting. Medio 2027, worden op basis van een haalbaarheidsonderzoek verdere verduurzamingsmaatregelen genomen.

Daarnaast verduurzamen we de exploitatie zoveel mogelijk: als onderdeel van de gemeentelijke organisatie kopen we duurzaam in, zoveel mogelijk lokaal, en vergroenen we de tuin en binnenplaats.

Huisvesting

Gemeente Roermond is eigenaar van de panden waarin het Cuypershuis is gevestigd: de voormalige woon- en werkruimtes van Pierre Cuypers. De huisvestingslasten dienen los gezien te worden van de activiteitenkosten. Binnen de post 'huisvestingslasten' staan bedragen begroot voor onderhoud, energielasten, belastingen en verzekeringen. Deze bedragen kunnen niet door de museumorganisatie worden beïnvloed en kunnen eveneens niet voor andere doeleinden, zoals voor museumactiviteiten, worden aangewend. Binnen deze post staat nu ook een bedrag begroot voor kosten die gemoeid zijn met het onderhouden

van de publieksruimten, stoffering en meubels. Hier stond tot op heden geen bedrag voor gereserveerd.

De kosten voor het eigenaar-onderhoud worden opgenomen in het Meerjaren Onderhoudsprogramma (MJOP en DMJOP). Op dit moment wordt dit voor alle gemeentelijke panden opnieuw opgesteld, zo ook voor het Cuypershuis.

Meerjarenbegroting en toelichting
Met voorliggende bedrijfsvoering kan een financieel gezonde museumorganisatie bereikt worden. Opgemerkt dient te worden dat de huisvestingslasten onderdeel zijn van de totale som die de gemeente in de begroting heeft opgenomen voor het Cuypershuis en daarmee ongeveer een derde deel beslaan.

Teneinde de ambities uit de Museumvisie waar te kunnen maken, dienen de werkbudgetten voor de museumactiviteiten structureel te worden verhoogd. Ook dit is een les uit de nu lopende periode waarin het *Plan van Aanpak* wordt gerealiseerd. De werkbudgetten voor de vaste opstelling en de collectie, de wisseltentoonstellingen (waaronder ook communicatie) en activiteiten en educatie worden verhoogd en de capaciteit in FTE wordt uitgebreid.

De meerjarenbegroting ziet er als volgt uit, zie onderstaande tabel. (Bedragen x 1000)

	2026	2027	2028
Begroot aantal bezoekers	20.000	22.000	24.000
LASTEN			
Huisvestingslasten *	236	236	236
ACTIVITEITENLASTEN			
Vaste tentoonstelling en collectie **	173	173	173
Wisseltentoonstellingen	176	176	176
Harrie Tillieprijs / LDA ***	0	0	0
Activiteiten en educatie	24	24	24
Winkel Cuypershuis	11	12	13
Cuyperscafé	17	19	20
Personele lasten	646	646	646
TOTAAL LASTEN	**1283**	**1286**	**1288**
BATEN			
Entreegelden	80	88	96
Fondsenwerving	25	30	35
Development	10	15	20
Winkel Cuypershuis	19	21	23
Cuyperscafé	25	28	30
Verhuringen	5	7	10
Educatie	15	17	19
TOTAAL BATEN	**179**	**206**	**233**
Saldo baten -/- lasten	-/- 1.104	-/- 1.080	-/- 1.055
Opgenomen in gemeentebegroting	690	689	689
Aanvullend benodigde middelen (-/-)	-/- 414	-/- 391	-/- 366

In bovenstaand schema is geen indexatie geraamd, daar reguliere indexatie jaarlijks wordt bijgesteld met de ontvangen middelen vanuit de Gemeentefonds-circulaires.

Opmerkingen:
* Voor toelichting op de post huisvesting, zie toelichting begroting.
** Onder de post ‘vaste tentoonstelling en collectie’ zijn de kosten opgenomen voor de huur van een extern depot ten behoeve van de gemeentelijke collectie Beeldende Kunst, waaronder werken van Luijten. Voor deze werken is in het Cuypershuis geen geschikte depotruimte met de gewenste klimaatomstandigheden beschikbaar.
*** De Harrie Tillieprijs/ Limburg Design Award wordt onderdeel van de reguliere programmering.

Toelichting meerjarenbegroting
De toelichting van bovenstaande meerjarenbegroting is als volgt:

Begroot aantal bezoekers
- In 2023 en 2024 bezochten in totaal omstreeks 15.000 bezoekers het Cuypershuis. Met het verhogen van de budgetten voor de programmeringen en het vergroten van de inzet voor communicatie is het reëel een stijging naar op termijn 24.000 bezoekers te verwachten.

Huisvesting Cuypershuis
- Het pand waarin het Cuypershuis is gevestigd, is eigendom van gemeente Roermond. Binnen dit bedrag staan diverse posten begroot voor onderhoud, energielasten, belastingen en verzekeringen. Deze bedragen kunnen niet door de museumorganisatie worden beïnvloed en kunnen niet voor andere doeleinden worden aangewend, zoals voor de museumactiviteiten.
- Op deze post staat nu ook begroot een post voor gebruikersonderhoud, zoals het onderhouden van de publieksruimten: op dit moment loopt voor al het gemeentelijk vastgoed de herijking MJOP gebouwenonderhoud (eigenaar+gebruiker). De uitkomsten hieruit zijn nog niet bekend, waardoor op dit moment alleen het huidige tekort van 30k is meegenomen.

Vaste tentoonstelling en collectie
- De vaste presentatie vraagt om technisch onderhoud en om een budget om de presentatie te actualiseren naar aanleiding van nieuw opgedane inzichten over de Cuypers-presentatie. Denk daarbij aan het wisselen van objecten en teksten, maar ook aan het incorporeren van nieuwe technieken zoals audiotours, Virtual Reality-elementen of een interactieve Artificial-Intelligence-tool als museumgids.
  Tevens staat op deze post een niet-beïnvloedbaar bedrag begroot voor de afschrijving op de kosten voor de herinrichting van het museum.
- Binnen de exploitatie van het Cuypershuis vallen kosten die betrekking hebben op de gehele gemeentelijke collectie: verzekering, huur extern depot, onderhoud van museumdepot in huis, kosten voor de licentie van het collectie-registratieprogramma en kosten die gemoeid zijn met behoud en beheer van de collectie.
- Een deel van de communicatiekosten valt tevens onder deze post; het betreft de ‘corporate communicatie’ over het Cuypershuis en het ‘merk’ Cuypers als geheel, en niet met betrekking tot een specifieke expositie.
- Binnen deze begrotingspost is nu tevens een bedrag begroot voor het doen van aankopen ter versterking van de Cuypers-collectie.
- Onder deze post vallen tevens de lasten die te maken hebben met de uitvoering van het vrijwilligersbeleid.
- Kosten die gemoeid zijn met relatiebeheer en fondsenwerving (development)

Wisseltentoonstellingen
- Op basis van de opgedane ervaringen met een laatste reeks exposities is deze post verhoogd. Vooropgesteld dat het structureel begrote bedrag de organisatie al erg beperkte in de mogelijkheden, zien we ons ook geconfronteerd met sterk gestegen kosten voor aankoop en huur van materialen, het inhuren van tijdelijke krachten voor de op- en afbouw van exposities en het toepassen van ‘fair pay’ als onderdeel van het toepassen van de fair-practice code. Een betekenisvolle programmering vraagt om een structureel hoger budget voor de wisseltentoonstellingen.
- Binnen deze post vallen tevens de communicatiekosten voor wisselexposities. Het hiervoor eerder begrote bedrag beperkte de organisatie in de mogelijkheden om een impactvolle campagne te voeren. Noodgedwongen beperkte de inzet zich tot lokale en regionale media. Een vuistregel is dat het in te zetten bedrag voor een communicatiecampagne 20 tot 25% van je tentoonstellingsbudget moet omvatten. Met de nieuwe begroting is het mogelijk een grotere zichtbaarheid te realiseren, zowel regionaal als landelijk.
- Binnen deze post is tevens opgenomen het Cuyperslab; het betreft een werkbudget en een budget voor de inhuur van een vakkracht.

Limburg Design Award / Harrie Tillieprijs
- Deze post stond tot op heden apart begroot. De beide prijzen worden regulier onderdeel van de programmering, en daarmee verhuizen de budgetten naar de post Wisseltentoonstellingen.
- Tevens worden de uit te keren bedragen aan de deelnemers verhoogd, zodat ze voldoen aan de Fair Practice Code en de bedragen voor de winnaar beter in verhouding staan tot de geleverde inspanning.

Activiteiten en educatie
- Binnen deze post is een werkbudget geoormerkt voor diverse activiteiten die het museum gedurende het jaar onderneemt en/of waarmee het kan reageren op actuele ontwikkelingen. Voorbeelden zijn deelname aan Open Monumentendag, samenwerking met partners in de stad, deelname aan symposia door medewerkers, inhuur van expertise.
- De post Educatie omvat de kosten voor het trainen en begeleiden van museumdocenten en de realisatie van educatief materiaal.

Winkel Cuypershuis
- De kosten en baten gaan gelijk op met het aantal bezoekers. De kosten zijn relatief laag, aangezien deze alleen bestaan uit inkoopkosten voor de museumwinkel, waarbij een deel van het assortiment in consignatie is. Vanuit cultureel ondernemerschap houden we in het oog dat er een substantiële opbrengst wordt gerealiseerd.

Cuyperscafé
- De kosten en baten gaan gelijk op met het aantal bezoekers. De kosten zijn relatief laag, aangezien deze alleen bestaan uit inkoopkosten; het uitserveren geschiedt door de vrijwilligers.

Personele lasten
- De personele lasten hebben betrekking op de lasten voor de medewerkers die in vaste dienst zijn. Het aantal FTE groeit van nu 4,05 naar 7,46. Het streven is om het vrijwilligersbestand uit te breiden van nu 30 naar 50 personen.

Voor het functioneren van de museumorganisatie is de ondersteuning vanuit gemeentelijke diensten onontbeerlijk. De museumorganisatie kan rekenen op ondersteuning vanuit onder meer HRM, ICT, Planning&Control, Facilitaire zaken, Juridische zaken, Vastgoed, Communicatie en Inkoop en aanbesteding.

BATEN

Entreegelden
- De entreegelden zijn begroot op basis van het aantal verwachte bezoekers en de gemiddelde entreeprijs per bezoeker, waarbij rekening is gehouden met de diverse tarieven. Tevens plannen we een aantal dagen waarop het museum vrij toegankelijk is, zoals tijdens Open Monumentendag, het Museumweekend en de geboortedag van Pierre Cuypers: deze dagen zullen we in Roermond onder de aandacht van de inwoners brengen, zodat iedereen in de gelegenheid is ons museum te bezoeken.

Activiteitenbudget Fondsenwerving
- Betreft de doelstelling voor het werven van middelen bij fondsen en subsidienten.

Development
- Betreft de doelstelling voor het werven van middelen bij derden, zoals bij bedrijven, particuliere donateurs (donaties, legaten) en vrienden van het museum.

Winkel
- Met een aanpassing van het assortiment streven we ernaar een hogere opbrengst te realiseren.

Cuyperscafé
- We streven naar meer inkomsten door én een stijging van de losse bezoekers, én een stijging van het aantal verhuringen.
- We gaan de mogelijkheden voor de huur van het Cuypershuis beter bekendmaken. Vooralsnog beperkt zicht dat tot het auditorium, tijdens de reguliere openingstijden.

Educatie
- Voor educatieve bezoeken brengen we kosten in rekening ter dekking, waarbij we oog houden voor de toegankelijkheid. De prijs mag geen belemmering vormen voor een educatief bezoek.

man wordt er aangenomen, geen onstagen
beëindigd dan door hem zelven.
wordman is hired, nobody dismissed, no dispute settled otherwise by himself personally.

3D printen
met wol - Wobot
3D printing
with wool - Wobot

CUYPERSHUIS

gemeente **Roermond**